

CK.0000077432

ĐẶNG HOÀI GIANG

BIẾN ĐỔI

**KHÔNG GIAN VĂN HÓA
BUÔN LÀNG Ê ĐÊ
Ở BUÔN MA THUỘT**

T ù S A U 1 9 7 5 Đ Ế N N A Y

NHÀ XUẤT BẢN ĐẠI HỌC QUỐC GIA HÀ NỘI

**BIẾN ĐỔI KHÔNG GIAN VĂN HOÁ BUÔN LÀNG Ê ĐÊ Ở BUÔN MA THUỘT
TỪ SAU 1975 ĐẾN NAY**

TS. ĐẶNG HOÀI GIANG

**BIẾN ĐỔI KHÔNG GIAN VĂN HOÁ
BUÔN LÀNG Ê ĐÊ Ở BUÔN MA THUỘT
TỪ SAU 1975 ĐẾN NAY**

NHÀ XUẤT BẢN ĐẠI HỌC QUỐC GIA HÀ NỘI

Biên mục trên xuất bản phẩm của Thư viện Quốc gia Việt Nam
Đặng Hoài Giang

Biến đổi không gian văn hóa buôn làng Ê Đê ở Buôn Ma Thuật từ sau 1975 đến nay/

Đặng Hoài Giang. - H. : Đại học Quốc gia Hà Nội, 2019. - 292.; 21cm

1. Văn hóa 2. Buôn làng 3. Dân tộc Ê Đê 4. Buôn Ma Thuật 5. Đắk Lắk
305.89922059765 - dc23

DHM0032p-CIP

MỤC LỤC

DANH MỤC CHỮ VIẾT TẮT	9
DANH MỤC BẢN ĐỒ VÀ CÁC BẢNG.....	10
LỜI GIỚI THIỆU	13
LỜI MỞ ĐẦU	17

Chương 1. TÌNH HÌNH NGHIÊN CỨU VÀ LÍ LUẬN VỀ KHÔNG GIAN VĂN HÓA BUÔN LÀNG

1.1. Tình hình nghiên cứu	23
1.1.1. Các nghiên cứu về quá trình đô thị hóa ở các cộng đồng dân tộc thiểu số.....	24
1.1.2. Các nghiên cứu quốc tế về sự chuyển đổi của các cộng đồng vùng cao	27
1.1.3. Các nghiên cứu về sự chuyển đổi của làng đồng bằng và làng vùng cao ở Việt Nam ...	30
1.1.4. Các nghiên cứu về buôn làng Tây Nguyên	35
1.1.5. Các nghiên cứu về văn hóa của dân tộc Ê Đê	48
1.2. Các khái niệm	50
1.2.1. Không gian văn hóa.....	50
1.2.2. Không gian văn hóa buôn làng.....	57
1.3. Các quan điểm lý thuyết	66
1.3.1. Lý thuyết cấu trúc chức năng của Radcliffe-Brown	66
1.3.2. Các quan điểm về tiếp biến văn hóa	68
1.3.3. Quan điểm tiến hóa đa tuyến	73
1.3.4. Các quan điểm của sinh thái học chính trị.....	78

Chương 2. CỘNG ĐỒNG VÀ KHÔNG GIAN BUÔN LÀNG Ê ĐÊ

2.1. Không gian buôn làng Ê Đê truyền thống	81
2.1.1. Không gian cư trú.....	81
2.1.2. Không gian sản xuất.....	85
2.1.3. Không gian sinh hoạt cộng đồng.....	89
2.1.4. Không gian sinh hoạt tín ngưỡng.....	92
2.2. Người Ê Đê ở Buôn Ma Thuột	98
2.2.1. Khái quát về cộng đồng Ê Đê ở Buôn Ma Thuột.....	98
2.2.2. Khái quát về các buôn được lựa chọn nghiên cứu.....	99
2.3. Bối cảnh tác động đến không gian văn hóa buôn làng Ê Đê ở Buôn Ma Thuột từ sau 1975 đến nay	104
2.3.1. Chính sách phát triển kinh tế - văn hóa - xã hội của nhà nước.....	104
2.3.2. Phát triển kinh tế, văn hóa, xã hội.....	110
2.3.3. Chuyển dịch cơ cấu dân cư và dân tộc.....	112
2.3.4. Chuyển dịch cơ cấu tôn giáo.....	114

Chương 3. QUÁ TRÌNH BIẾN ĐỔI CẤU TRÚC KHÔNG GIAN VĂN HOÁ BUÔN LÀNG Ê ĐÊ

3.1. Biến đổi không gian sản xuất	115
3.1.1. Sự thay đổi chế độ sở hữu, quản lý và sử dụng đất.....	116
3.1.2. Những thay đổi trong văn hóa sản xuất.....	120
3.1.3. Hệ quả của sự thay đổi không gian sản xuất.....	130
3.2. Biến đổi không gian cư trú	141
3.2.1. Biến đổi loại hình gia đình và phong cách kiến trúc.....	142
3.2.2. Biến đổi cơ cấu dân tộc.....	148
3.2.3. Hệ quả của sự biến đổi không gian cư trú.....	151

3.3. Biến đổi không gian sinh hoạt cộng đồng	158
3.3.1. Hiện trạng của các không gian truyền thống	159
3.3.2. Sự xuất hiện của nhà văn hóa mới	166
3.3.3. Hệ quả của sự biến đổi không gian sinh hoạt cộng đồng	168
3.4. Biến đổi không gian sinh hoạt tín ngưỡng	172
3.4.1. Sự “lên ngôi” của các không gian mới	173
3.4.2. Những thay đổi trong không gian nghĩa địa	182
3.4.3. Hệ quả của sự biến đổi không gian tín ngưỡng	185

Chương 4. XU HƯỚNG VÀ VẤN ĐỀ ĐẶT RA TỪ QUÁ TRÌNH BIẾN ĐỔI KHÔNG GIAN VĂN HÓA BUÔN LÀNG Ê ĐÊ

4.1. Các xu hướng biến đổi không gian văn hóa buôn làng	195
4.1.1. Xu hướng giải thể không gian văn hóa buôn làng, suy thoái các giá trị văn hóa truyền thống	196
4.1.2. Xu hướng duy trì không gian văn hóa buôn làng, bảo tồn ác giá trị văn hóa truyền thống	202
4.2. Những vấn đề đặt ra từ sự biến đổi không gian văn hóa buôn làng Ê Đê	219
4.2.1. Nhu cầu bảo tồn văn hóa truyền thống của các cộng đồng Ê Đê	219
4.2.2. Tính cấp thiết của việc quy hoạch, bảo tồn không gian văn hóa buôn làng	223
4.2.3. Thiếu cơ chế tương tác giữa nhà nước - nhà khoa học - doanh nghiệp và cộng đồng trong bảo tồn, phát huy các giá trị văn hóa truyền thống	224
4.2.4. An toàn sinh kế là nhu cầu hàng đầu của người dân	228
4.3. Một số đề xuất nhằm quy hoạch, bảo tồn không gian văn hóa buôn làng Ê Đê theo hướng bền vững	229
4.3.1. Thay đổi nhận thức về vai trò của không gian buôn làng đối với việc bảo tồn, phát huy vốn văn hóa truyền thống của các tộc người Tây Nguyên	229

4.3.2. Thay đổi nhận thức về vai trò của du lịch cộng đồng trong phát triển kinh tế và bảo tồn vốn văn hóa địa phương.....	230
4.3.3. Tham vấn quan điểm của giới khoa học và thúc đẩy sự tham gia của người dân vào quá trình thiết kế, triển khai chính sách	231
4.3.4. Khuyến nghị về các biện pháp cần làm ngay	231
KẾT LUẬN	237
TÀI LIỆU THAM KHẢO	243
PHỤ LỤC	

DANH MỤC CHỮ VIẾT TẮT

Cb	: Chủ biên
CTQG	: Chính trị Quốc gia
GS	: Giáo sư
KH&KT	: Khoa học và Kỹ thuật
KHXH	: Khoa học xã hội
NN&PTNT	: Nông nghiệp và Phát triển Nông thôn
Nxb	: Nhà xuất bản
Tp	: Thành phố
Tr	: Trang
TS	: Tiến sĩ
UBND	: Ủy ban nhân dân
UNESCO	: The United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (Tổ chức Khoa học, Giáo dục và Văn hóa của Liên hợp quốc)